DANSKE ÆLDRERÅD

NYHEDSBREV

20. årgang, februar 2018

Side 4

***Underernæring* - Danske Ældreråds mærkesag**

Side 6

Sagsbehandlingstid på værgemål skal ned

I arbejdstøjet

Leder, Nyhedsbrev, februar 2018

Mange af jer, der læser dette nyhedsbrev vil nu være i gang med jeres første periode som medlem af et ældre-/seniorråd. Velkommen. Forude venter fire år med meningsfuldt arbejde, som er med til sikre en bedre dagligdag for alle landets ældre.

Valget til ældre-/seniorrådet blev for mange kommuners vedkommende afholdt i 4. kvartal 2017. I Danske Ældreråd har vi lavet en undersøgelse af ældre-/seniorrådsvalgene i perioden 2014-2017, hvor alle ældre-/seniorråd har haft valg. Undersøgelsens hovedkonklusion blev ikke overraskende, at de kommuner, hvor man afholdt fremmødevalg sammen med kommunal-/regionsvalg, havde de højeste stemmeprocenter. Og sikrede altså dermed ældre-/seniorrådene den stærkest mulige demokratiske forankring og mandat.

Kommunalbestyrelsens rådgivere
Ældre-/seniorrådenes primære opgave er, som det står beskrevet i lovgrundlaget, at være rådgiver for kommunalbestyrelsen på alle områder, der har med ældre at gøre. Det er et stort ansvar, for det betyder, at vi som ældreråd har mulighed for reel indflydelse på de beslutninger, kommunalbestyrelsen træffer. Derfor skal vi alle i arbejdstøjet og gøre vores yderste for at vi kan give kommunalbestyrelsen den bedst mulige rådgivning.

Det betyder blandt andet, at vi skal være udfarende og aktivt opsøge ældre i kommunen for at høre, hvilke udfordringer de ser i hverdagen, vi skal vide, hvad der rører sig. Vi skal kigge os omkring og se, om der er andre, vi kan samarbejde med. Det kan for eksempel være andre ældreorganisationer, som jo også arbejder for ældres vilkår. Jo flere vi er om at sige det samme, jo bedre.

Jeg vil gerne opfordre alle til at bruge Danske Ældreråds hjemmeside, hvor I kan finde viden om en lang række emner, vi skal bruge som ældre-/seniorrådsmedlemmer. Derudover kan formanden for ældre-/seniorrådet altid kontakte sekretariatet og få rådgivning.

Temadage/konferencer
I foråret afholder Danske Ældreråd en række temadage, møder og en konference for medlemmer af ældre-/seniorrådene. I februar/marts har vi en række temadage om introduktion til ældre-/seniorrådsarbejde under titlen ”Retsgrundlag og arbejdsopgaver for ældre-seniorråd”. På temadagen får deltagerne styrket det fælles faglige fundament og får konkrete redskaber til at komme hurtigt i gang med ældre-/seniorrådsarbejdet.

I april afholder Danske Ældreråd formands-/næstformandsmøder, hvor jeg som landsformand lægger op til dialog med formænd og næstformand for ældre-/seniorrådene med det formål at styrke bestyrelsens arbejde med det input, han får fra møderne.

Den 7. maj er der repræsentantskabsmøde på Hotel Nyborg Strand, og den 8. maj afholder Danske Ældreråd en ældrepolitisk konference samme sted. Konferencen har overskriften: ”Et værdigt samfund at blive ældre i?” og vil blandt andet fokusere på emnerne ”etik, prioriteringer og økonomi i ældrepolitikken – nationalt og lokalt. Se i øvrigt datoer og steder på sidste side i dette nyhedsbrev.

Vel mødt på et eller flere af de mange arrangementer og god fornøjelse med arbejdet i ældre-/seniorrådet.

Erik Stagsted,
Landsformand Danske Ældreråd

INDHOLD

2 Leder

3 Nyt fra Danske Ældreråd

4 Underernæring er Danske Ældreråds mærkesag

5 Nyt fra Forum for Underernæring

6 Sagsbehandlingstid på værgemål skal ned

8 Professor: Vi har brug for en plan for – ikke en drøm om – den gode sundhedsaftale

9 Ældrerådene spørger

10 Nyt fra ministerier og styrelser

12 Aktivitetskalender

Nyt fra Danske Ældreråd

Danske Ældreråds valgundersøgelse

I lighed med andre valgår har Danske Ældreråd gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt samtlige 98 ældreråd, efter at langt de fleste havde gennemført valg i 4. kvartal 2017. Undersøgelsen viser, at i de kommuner, der afholdt ældrerådsvalg sammen med valg til kommune og region (fremmødevalg), blev stemmeprocenten 65,3. Det skal holdes op mod en gennemsnitlig stemmeprocent på 50,6 (en lille tilbagegang i forhold til valget i 2013) blandt alle de kommuner, der har afholdt ældrerådsvalg i perioden.

Du kan se flere resultater fra undersøgelsen her.

Tema, En Værdig Død

Hvad er en værdig død? Hvor og hvordan ønsker vi at dø, og sker det, som vi reelt ønsker og forventer det? På Danske Ældreråds hjemmeside kan du nu finde et tema om den værdige død, hvor vi i dybden behandler emnet og blandt andet kommer ind på pårørendeproblematikker, økonomi, livs- og behandlingstestamenter og hvordan udvalget kommuner arbejder med emnet.

Følg dette link for at se alle vores temaer

Referat af bestyrelsesmøde

Bestyrelsen i Danske Ældreråd afholdt den 22. januar møde, hvor man blandt andet drøftede det kommende repræsentantskabsmøde, Danske Ældreråds ældrepolitiske holdninger og forskellige indkomne emner.

Følg dette link og læs referatet.

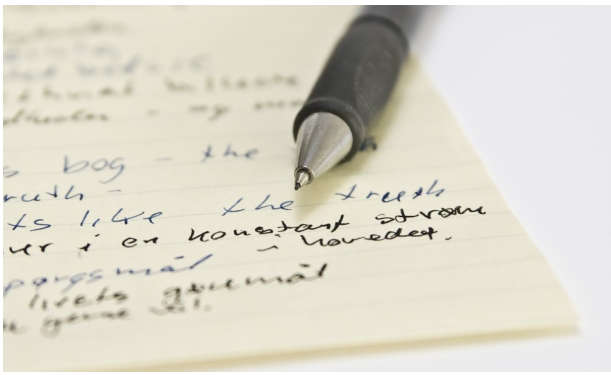

Underernæring er Danske Ældreråds mærkesag

Af Lisbeth M. Grøndahl, ældrepolitisk konsulent i Dansk Ældreråd

I august 2017 valgte Danske Ældreråds bestyrelse underernæring som organisationens mærkesag frem til repræsentantskabsmødet i 2018. Underernæring ses hyppigst hos de svageste ældre, idet risikoen for underernæring er meget høj blandt medborgere på plejehjem og i hjemmeplejen samt indlagte patienter. Læs her hvorfor underernæring er et vigtigt emne for ældrerådene.

Ældre-/seniorrådene kan gå i dialog med kommunerne

Danske Ældreråd vil gerne arbejde for at reducere denne unødvendige underernæring, som har bund i forskellige årsager. Konsekvenserne er betydelige – både for det enkelte menneske og samfundet.

Danske Ældreråd opfordrer til, at underernæring sættes højt på politikernes dagsorden i kommunerne. Landets 98 ældre-/seniorråd opfordres derfor også til at engagere sig i indsatsen mod underernæring hos ældre i deres kommuner. Ældre-/seniorrådene kan gå i dialog med kommunalbestyrelsen, samt spørge ind til handlemuligheder, der kan begrænse risiko for underernæring. Fx stille forslag til kommunen om at:

- Udarbejde en kvalitetsstandard for ernæringsindsatsen for ældre, der har behov for kommunale ydelser.
- Sætte fokus på, at Værdighedsmilliardens ene initiativ som gælder ernæringsindsats for svage ældre, økonomisk prioriteres til bekæmpelse af underernæring.
- Sætte fokus på, at ældre, der har behov for kommunale ydelser, med mund- og tandproblematikker af betydning for ernæringsindsatsen, støttes i udredning og behandling af disse problemer.
- Sikre, at der er faglige kompetencer til rådighed, som kan forebygge, udrede og behandle underernæringsproblematikker i kommunen.

Risikoen for underernæring er størst blandt de skrøbeligste ældre

Risikoen for underernæring hos nogle af de svageste medborgere, nemlig ældre på plejehjem og i hjemmeplejen samt indlagte patienter, er meget høj. Underernæring hos ældre mennesker koster i dag samfundet lige så meget som behandling af overvægt. Årsagen er, at underernæring resulterer i flere, længere og dyrere indlæggelser, øget medicinforbrug, svækket immunforsvar, hyppigere infektioner, længere genoptræning, dårligere livskvalitet og øget dødelighed blandt de skrøbeligste ældre. Specifikke risikogrupper

”Konsekvenserne af underernæring er betydelige – både for det enkelte menneske og samfundet. ”

for underernæring er ældre med bl.a.: Akut sygdom, forværring i kronisk sygdom, tygge- og synkeproblemer, sorg eller depression, fx efter tabet af ægtefælle, samt ældre der er afhængige af hjælp til at spise – primært ældre i plejebolig og ældre, der modtager madservice, og som ikke formår selv at tilberede maden. For en stor gruppe af ældre borgere er problematikken, at de savner fællesskabet omkring måltiderne og får derfor ikke tilgodeset deres sanselige behov og spiser mindre.

Tværfagligt- og tværsektorielt samarbejde er en nødvendighed

For at få mest muligt ud af en ernæringsindsats, er det vigtigt at få iværksat et tværfagligt samarbejde mellem kliniske diætister i kommunen og for eksempel en:

- ergoterapeut, der kan bistå med hjælpemidler til spisning og udredning af synkeproblemer,
- fysioterapeut, der kan understøtte effekten af ernæringsindsatsen med for eksempel styrketræning
- omsorgstandplejen, der kan sikre, at mundhygiejnen er i orden og dermed klar til at modtage de ofte søde mad- og drikkevarer, der indgår i den energi- og proteinrige mad,
- praktiserende læge med henblik på udredning af årsag til vægttab, justering af medicin mv.

Roskilde Kommune har en model, hvor bl.a. kliniske diætister, ergoterapeuter, tandpleje og praktiserende læge arbejder tæt sammen. Samarbejdet har givet meget gode resultater i forhold til at bringe forekomsterne af underernæring ned.

En hospitalsindlæggelse udløser ofte et alvorligt tab af både vægt og funktionsevne. På grund af de korte indlæggelsestider vil det ofte være vanskeligt at nå at

rette op på dette inden udskrivelsen. Desværre opstår der i forbindelse med udskrivelse ofte et ”ernæringshul”, hvor patienten ikke modtager tilstrækkelig ernæring til at sikre en optimal rekonvalescensperiode. Den manglende ernæringsopfølgning i forbindelse med ældre patienters udskrivelse har vist sig at have en markant negativ effekt på bl.a. funktionsevne og genindlæggelser. Det har derfor både en samfundsøkonomisk konsekvens men også en stor patientrelateret konsekvens i form af nedsat livskvalitet. Fra Socialstyrelsens side anbefales det derfor, at patienter, der udskrives fra sygehuset i dårlig ernæringstilstand, følges op med en ernæringsindsats i kommunen. Således bør kommunerne altså have en god faglig ernæringsindsats at tilbyde disse patienter for at undgå underernæring og konsekvenserne heraf, bl.a. mange hyppige genindlæggelser.

Danske Ældreråds mål med underernæring som mærkesag
Bestyrelsens overordnede mål er at bidrage til at skabe øget fokus på underernæring, og nedbringe antallet af ældre med underernæring. Til at understøtte dette mål, ønsker bestyrelsen, at landets 98 ældre-/seniorråd oplyses om konsekvenser ved underernæring, løsningsmuligheder og ideer til, hvordan ældre-/seniorråd kan udnytte deres indflydelse i kommunerne. Bestyrelsen mål er således at:

- Alle ældreråd bliver præsenteret for viden om omfanget af underernæring blandt ældre, der modtager kommunale ydelser
- Alle ældreråd bliver præsenteret for viden om mulige konsekvenser af underernæring blandt ældre, der modtager kommunale ydelser, både socialt, økonomisk, sundhedsfagligt.
- Alle ældreråd bliver præsenteret for konkrete handlemuligheder, der kan bidrage til at der lokalt bliver sat fokus på risikoen for underernæring blandt ældre, der modtager kommunale ydelser, samt konsekvenserne heraf.

På Danske Ældreråds hjemmeside under ”mærkesag – Underernæring” kan du som medlem af ældre-/seniorrådet finde mere viden, inspiration og konkrete værktøjer til at gå i dialog med kommunalbestyrelsen omkring underernæring, klik her.

Nyt fra Forum for Underernæring

Onsdag den 31. januar deltog 2. næstformand Kirsten Nissen i møde i Forum for Underernæring.
På mødet holdt Kirsten et indlæg, hvor hun præsenterede landsorganisationen Danske Ældreråd, fortalte om ældre-/seniorrådenes arbejde, og om at ”underernæring” er valgt som Danske Ældreråds mærkesag frem til maj 2018. Kirsten Nissen fortalte desuden om, hvordan sekretariatet i Danske Ældreråd har valgt at orientere om underernæring på organisationens hjemmeside.
Forum for Underernæring er fortsat under etablering, så mødet var på mange måder et rammesættende møde, hvor følgende bl.a. blev besluttet:

- 6 anbefalinger til det politiske niveau, som Forum for Underernæring har fastlagt i 2017, blev besluttet at være pejlemærke for det videre arbejde i Forum for Underernæring.
- Forum for underernæring organiseres ved en blivende styregruppe bestående at Landbrug & Fødevarer, Dansk Selskab for Klinisk Ernæring og Kost & Ernæringsforbundet. Desuden blev det vedtaget at 4 andre organisationer indgår i styregruppen over en 4 årig periode, og herefter erstattes af andre. De øvrige 4 valgt for denne periode er: FOA, Ældre Sagen, Foreningen af Kliniske Diætister og Danske Tandplejere.
- Et årshjul for aktiviteter for Forum for Underernæring, med formål at bl.a. skabe debat, fokus, aktiviteter og politisk bevågenhed om bl.a. de 6 anbefalinger til politikkerne.

Kirsten Nissen, som er Danske Ældreråds repræsentant i Forum for Underernæring, tilkendegiver, at hun på mødet, med glæde bed mærke i, at Sundhedsstyrelsen aktuelt arbejder med opdatering af screeningdata for ældre undervægtige. Fra ældrerådsarbejdet i Københavns Kommune kan hun nemlig nikke genkendende til, at fordi disse data ”mangler”, er det vanskeligt at finde og udvælge de underernærede, samt arbejde fyldestgørende med deres ernæringsindsats. Kirsten Nissen afslutter med at sige, at hun også ser frem til et forventet udspil fra regeringen: GASTRO 2025. Her er tale om et nationalt udspil med fokus på, bl.a. at prioritere måltidet, madkultur, samt, at det at spise, er meget mere end mad.

Foto: © Colourbox

Sagsbehandlingstid på plejeboliger skal ned

Af Lisbeth M. Grøndahl, ældrepolitisk konsulent i Danske Ældreråd

Sagsbehandlingstider for værgemål til mennesker med demens på plejeboliger skal ned. Danske Ældreråds bestyrelse besluttede på sidste møde at skrive et brev til ældreminister Thyra Frank for at gøre opmærksom på et særligt problem, der berører demente og disses pårørende. Statsforvaltningen har meget lange sagsbehandlingstider, når den skal godkende værgemål for mennesker med demens, som skal flyttes i plejebolig, og som derfor har behov for det.

De lange sagsbehandlingstider i Statsforvaltningen er på gennemsnitlig 20 uger, hvilket er specielt uhensigtsmæssigt for mennesker med demens, da sygdommen ofte vil være hastigt fremadskridende. Derfor er en sagsbehandlingstid på næsten et halvt år meget utilfredsstillende.

Fakta:
Der findes to typer værgemål, der er relevante, når det kommer til indflytning i plejebolig eller flytning mellem plejeboliger. De er begge beskrevet i Servicelovens §129. Den ene type værgemål vedrører "…personer med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne… der ikke modsætter sig flytning, men som mangler evnen til at give informeret samtykke til en flytning…". Det vil ofte være personer med en fremskreden demenssygdom, hvor kommunalbestyrelsen og personens værge vurderer, at personen i et specifikt botilbud kan få den nødvendige hjælp og at det omsorgsmæssigt er bedst for personen med demens.

Den anden type værgemål gælder for personer, som "modsætter sig flytning eller mangler evnen til at give informeret samtykke hertil…", det kan for eksempel en person, som kører galt, får en hjerneskade og som efterfølgende kan være til skade for sig selv eller andre.

Fælles for begge persongrupper gælder det, at der skal beskikkes en advokat som værge, også selv om der måske er en pårørende, der er udpeget som værge for den pågældende.

Ligeledes skal Statsforvaltningen godkende værgemålet, og dermed flytningen af disse mennesker, som har påtrængende og specialiserede plejebehov.

Ældre-/seniorrådene kan gøre en forskel for svage ældres tænder

Med satspuljemidlerne har Folketinget bevilget 10 mio. kr. til omsorgstandpleje i perioden 2017-2020. Pengene går til en øget kommunal indsats i forhold til ældres mund- og tandhygiejne. Bevillingen af pengene skete blandt andet på baggrund af en rapport fra Sundhedsstyrelsen "Modernisering af Omsorgstandplejen" fra 2016, hvori der bliver givet en lang række anbefalinger til, hvordan kommunerne kan forbedre tandplejen for svage ældre.

- Ældre-/seniorrådene har en lovbefalet opgave i at rådgive kommunalbestyrelsen i ældrepolitiske spørgsmål, og dermed også i forhold til, hvordan pengene, som kommunerne fået til dette område, bruges. Derfor vil jeg gerne opfordre ældre-seniorrådene til at holde øje med, hvordan deres kommunalbestyrelser bruger pengene til en øget indsats for svage ældres tandpleje. Danske Ældreråds mærkesag er underernæring, og her kan ældres tandhygiejne også spille en stor rolle, da ældre med dårlige tænder kan have svært ved at spise, siger Danske Ældreråds landsformand, Erik Stagsted.

Tandhygiejne har betydning for helbredet
Ifølge Forum for Ældre- og Socialtandpleje har fire ud af fem ældre på plejecentrene brug for hjælp til den daglige tandpleje, men langt færre får den hjælp, de har brug for. Og det handler ifølge forummet ikke blot om, at tænderne skal være pæne og rene, faktisk så synes der at være videnskabeligt belæg for, at der er en direkte sammenhæng mellem utilstrækkelig tand- og mundhygiejne og borgerens almene helbred. Derfor kan en god tandpleje i yderste konsekvens være med til at redde liv.

- Cirka 30.000-40.000 ældre mangler at blive visiteret til den kommunale omsorgstandplejeordning. Det er problematisk, for netop mundhygiejnen har stor betydning for ældres almene helbred. Det er et bekymrende stort antal ældre, der ikke bliver visteret, og det bliver vi nødt til at gøre noget ved. Det her område er så vigtigt, at vi ikke bare kan lade stå til, men må gøre en aktiv indsats over for kommunalbestyrelserne. Her kan ældre-/seniorrådene spille en vigtig rolle, da de jo har en direkte adgang til politikerne, siger formand for Forum for Ældre- og Socialtandpleje, Ove E. Dalsgaard.

Forum for Ældre- og Socialtandpleje

Forum for Ældre- og Socialtandpleje har som formål at medvirke til at fremme, udvikle og forbedre den forebyggende tandpleje blandt ældre borgere og borgere, der er socialt udsatte, for dér igennem at sikre borgerne et sundere og længere liv. Danske Ældreråd er repræsenteret i Forum for Ældre– og Socialtandpleje ved bestyrelsesmedlem Inger Zander Andersen

Nogle kommuner er i gang
Hvis man som ældre-/seniorråd mangler inspiration til at komme i gang med området, er der ideer at hente på Forum for Ældre- og Socialtandplejes hjemmeside, hvor en række kommuners indsats beskrives.

Du kan også læse om Ældrerådet i Gladsaxes arbejde med den kommunale tandpleje.

Endelig kan du læse Sundhedsstyrelsens rapport fra 2016 om omsorgstandplejen.

Indstil til Danske Ældreråds hæderspris

Danske Ældreråd uddeler hvert år den årlige hæderspris til en person, organisation eller forening, der har synliggjort, at ældre har ressourcer til brug for lokalsamfundet, lokalt eller nationalt, har fremmet brugerinddragelsen lokalt eller nationalt eller har fremmet tanken om ældreråd lokalt eller i forhold til lovgivningen. Det er de lokale ældreråd, der indstiller kandidater, og bestyrelsen i Danske Ældreråd udnævner prismodtageren.

Indstillinger, inkl. motivationer kan sendes til: info@danske-aeldreraad.dk senest den 9. marts 2018. Bestyrelsen vil på sit møde den 15. marts træffe beslutning om, hvem der får prisen.

Sidste års modtager af Danske Ældreråds hæderspris var Alzheimerforeningen

Professor: Vi har brug for en plan for – ikke en drøm om – den gode sundhedsaftale

Af Jakob Kjellberg
Artiklen har tidligere været bragt på VIVE's hjemmeside

Hvis sundhedsaftalerne skal forandre det nære sundhedsvæsen, så er der behov for klarhed og handling, skriver Jakob Kjellberg, professor i sundhedsøkonomi i VIVE (Det Nationale Forsknings– og analysecenter for Velfærd).

Et mål uden en plan er bare en drøm! Den slags dybe indsigter kan man finde på Gajol-æsker.

Men selv om det er banalt, indeholder det jo også et element af sandhed.

I den optik kan man anskue regeringens ambitioner om sundhedsaftalerne. De skal nu jævnfør regeringens sundhedsudspil "Sundhed, hvor du er" – igen – fornys for at sikre bedre rammer for, at regionerne og kommunerne laver forpligtende aftaler.

Samtidig ønsker man, at sundhedsaftalesystemet skal være mindre bureaukratisk. Alt sammen for at sikre et "opgør med den silotænkning, som præger dele af sundhedsvæsenet, og som betyder, at borgeren oplever forløb, der ikke er sammenhængende, og får indsatser, der ikke er koordineret"

Nogle vil måske indvende, at der ikke er så meget nyt i målet med de fremtidige sundhedsaftaler, når man sammenligner med de første generationer af sundhedsaftaler.

Behovet for at gentage målet kan primært ses som erkendelse af, at man ikke er kommet i mål med de eksisterende sundhedsaftaler.

Andre vil måske påpege, at målet er en smule diffust og abstrakt, og det er svært at lave en god plan for "et opgør med silotænkningen".

Hvad er en plan for en plan?
I planlægningsteorien taler man om forskellige kategorier af planer.

I den ene ende af spekteret er "Blueprint-planer", som meget detaljeret beskriver, hvad der skal gøres af hvem og hvornår. Det andet yderpunkt er "Ad hoc-planer", hvor man mere tager det, som det kommer.

Regeringens udspil udfordrer planlægningsteoriens begrebsapparat ved, at planen ikke er en plan, men en hensigtserklæring om, at "regeringen vil følge op med et udspil i foråret 2018".

Eller med andre ord – vi har faktisk ikke nogen plan!

Det mest konkrete i forhold til regeringens udspil om "mere politisk forpligtende og mindre bureaukratiske sundhedsaftaler" er et "ønske (om), at kommuner og regioner går sammen om at skabe fælles løsninger for patientgrupper med forløb på tværs af sektorerne. Det kan for eksempel ske gennem projekter med fælles finansiering og fælles ledelse der, hvor det kan lade sig gøre i dag".

Der er brug for viden at handle på
Hvis vi skal ændre samarbejdsmønstrene mellem sygehus, kommune og almen praksis, bliver vi nødt til at være langt mere konkrete om, hvordan specifikke patient- og borgerforløb skal tilrettelægges.

Det er ikke tilstrækkeligt blot at henvise til projekter med fælles finansiering og ledelse.

Udfordringen er desværre, at vi mangler viden om, hvordan vi bedst tilrettelægger forløb på tværs af sektorgrænserne.

Hvis vi skal opbygge systematisk viden på dette felt, kræver det, at vi i højere grad standardiserer, hvordan ydelserne skal tilrettelægges, så vi kan sammenligne de forskellige indsatser med hinanden og reelt få viden om, hvad der virker bedst.

Dét kræver også et opgør med den variation, der er mellem kommuner og i almen praksis, og det forudsætter, at vi systematisk begynder at indsamle kvalitetsdata og handle på baggrund af dem.

Spørgsmålet er, om der reelt er vilje til at tage de opgør, som en sådan forandring vil kræve.

Ligger fremtiden på sagosuppens bund?
Hvad de næste udspil til den færdige plan kommer til at indeholde, er selvsagt uklart.

Men i forhold til det lommefilosofiske udsagn om, at et mål uden en plan bare er en drøm, så må vi nu og her konstatere, at vi endnu ikke har noget særlig klart mål, vi har ikke nogen egentlig plan – og indtil foråret 2018 – ja så må vi nok affinde os med at leve på en drøm.

Jakob Kjellberg

Jakob Kjellberg er professor og programleder for Sundhed ved VIVE, Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.

Ældrerådene spørger

Ældrerådenes økonomi

af Lisbeth M. Grøndahl, ældrepolitisk konsulent i Dansk Ældreråd

I forbindelse med efterårets valg til nye ældre-/seniorråd har Danske Ældreråds sekretariat modtaget en del henvendelser vedrørende håndtering af det ældre– seniorrådenes midler. Spørgsmålene går hyppigt på hvordan pengene mest korrekt håndteres. Ved granskning af et lille udsnit at ældre-/seniorråd, viser det sig, at praksis er forskellig råd til råd. I nogle ældre-/seniorråd er det forvaltningen, der håndterer midlerne, i andre er det rådet selv, via en bank.

For de fleste ældre-/seniorråd gælder, at kommunen håndterer rådets midler. Det vil sige, at ældre-/seniorrådet får refunderet omkostninger via kommunen. Typisk udbetaler kommunen diæter, transportomkostninger, kursusudgifter m.v. til ældrerådsmedlemmer. Ældre-/seniorrådene kender for det flestes vedkommende det årlige rådighedsbeløbs størrelse. I nogle ældre-/seniorråd stilles midler til disposition efter regning/behov, og i andre råd får rådet en venlig påmindelse om, at der snart ikke er flere midler tilbage det pågældende år. Hvorvidt det årlige regnskab udarbejdes af forvaltning eller ældre-/seniorråd er lidt forskelligt.

I andre kommuner udbetales ældre-/seniorrådets midler til rådet til en konto i en bank. Sekretariatet har fået et par henvendelser vedr. pengenes placering i banken, idet det viste sig, at midlerne i et par kommuner, blev indsat på et ældrerådsmedlems (kasserens) personlige konto. Dette skabte bekymring i forhold til at sikre at pengene ikke pludselig kunne indgår i evt. privat boopgørelse ved dødsfald. Set i dette lys er det naturligvis uhensigtsmæssigt hvis ældrerådets midler placeres på en personlig konto. Danske Ældreråd tilråder derfor, at kontoen i banken oprettes således:
1. Ældrerådets navn og kommune.
2. At ældrerådet giver fuldmagt til rådets kassér som ene-administrator af kontoen.

Opret to forskellige budgetter
Et andet område, som Danske Ældreråd ofte får henvendelse om, er, om der foreligger officielle tal for, hvilket beløb den enkelte kommune årligt skal tildele ældre-/seniorrådet. Hertil er svaret – Nej!

Ældre-/seniorrådets penge skal bruges til to forskellige formål, som er beskrevet i hver deres lovgivning:
1. Diæter og kørepenge i forbindelse med rådets virke. Reglerne for diæter og kørepenge følger af §16 i Styrelsesloven.

2. Ældrerådets virksomhed (uddannelse, medlemskab af Danske Ældreråd, afholdelse af lokale arrangementer, deltagelse i konferencer og meget mere). Reglerne for Ældrerådenes virksomhed følger af §31 i Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Da der så at sige er to omkostningsgrupper, råder Danske Ældreråds sekretariat til, at et ældre-/seniorråd udarbejder to forskellige budgetter til vedtagelse i kommunalbestyrelsen. Èt, der dækker ældrerådets virksomhed og ét, der dækker diæter og kørselsgodtgørelse. Grunden til, at det kan være en god ide med to separate budgetter er for at klarlægge, hvad forholdet mellem de to omkostningsgrupper er.

Hvis et ældre-/seniorråd for eksempel har et samlet budget på 85.000 kroner, og bruger de 60.000 på diæter og kørselsgodtgørelse, så er der meget lidt tilbage til at udføre ældre-/seniorrådets virksomhed, sådan som den står beskrevet i loven. Faktisk er kommunerne kompenseret via de to lovgivninger, så forholdstallet skal være omvendt, sådan at der bruges væsentligt mere på ældre -/seniorrådets virksomhed end på diæter og kørsel.

Beløbet, der bliver brugt på diæter og kørsel afhænger af ældrerådets størrelse og antallet af møder. Begge ting er noget, som kommunalbestyrelsen har vedtaget og som ældrerådets medlemmer har ret til. Derfor er det beløbet til ældrerådets virke, der bør sættes op, hvis der er et misforhold mellem de to omkostningsgrupper. Og den problematik kan to forskellige budgetter være med til at tydeliggøre.

Nyt fra ministerier og styrelser

Ny rapport om forenkling af regler og dokumentationskrav i ældreplejen

Danske Ældreråds sekretariatsleder, Marianne Lundsgaard, har siddet med i en arbejdsgruppe om forenkling af regler og dokumentationskrav i ældreplejen. Arbejdsgruppen, som arbejdede i regi af Sundheds- og Ældreministeriet, har publiceret deres rapport.

I december 2016 igangsatte ældreminister Thyra Frank og formand for KL's Social- og Sundhedsudvalg Thomas Adelskov arbejdet om forenkling af regler og dokumentationskrav i ældreplejen. Arbejdet har haft til formål at identificere regler og dokumentationskrav, som binder personaleressourcer til administrative opgaver frem for pleje og omsorg af de ældre. Der er i arbejdet blevet set bredt på regler og krav til dokumentation, herunder både på statslige, kommunale og lokale krav i de enkelte driftsenheder, som med fordel enten kan lempes eller helt fjernes for at frigøre tid blandt de ansatte i ældreplejen.

Afrapporteringen er udarbejdet af en arbejdsgruppe med repræsentanter fra Sundheds- og Ældreministeriet, Sundhedsstyrelsen, Styrelsen for Patientsikkerhed og KL. Desuden har arbejdet fået støtte at en lang række organisationer, som følgegruppe: FOA, DSR, Sundhedskartellet, DSAM, Ældre Sagen, Danske Ældreråd, Danske Seniorer, Dansk Erhverv (herunder Selveje Danmark), Dansk Industri og KA-Pleje. Følgegruppen har bidraget med forslag til relevante emner, hvor der er oplevet at være uhensigtsmæssige regler og dokumentationskrav, og har også bidraget til afklaring af rejste problemstillinger og eventuelle løsninger.

I rapporten præsenteres ældreområdet, herunder udviklingen i målgruppen og samspillet mellem de forskellige indsatser i ældreplejen. Ligeledes præsenteres Fælles Sprog III, som forventes at få stor betydning for arbejdet med dokumentation på ældreområdet i fremtiden. I rapporten gives anbefalinger til 6 overordnede områder i sundhedsvæsnet, hvor dokumentationskrav kan lempes eller præciseres. Det drejer sig om følgende områder:

Pleje og omsorg efter serviceloven: Her beskrives nogle af de værktøjer, kommunerne kan bruge til arbejdstilrettelæggelse, samt at den valgte tilgang har betydning for hvad, og hvordan der dokumenteres. Derudover beskrives behovet for at videreformidle oplysninger mellem medarbejdere, der løser forskellige opgavetyper i ældreplejen.

Sundhedsfaglig behandling i ældreplejen: Her præsenteres fire konkrete områder med forslag til ændring af lovgivning, eller forslag til klarhed om krav og praksis som er forenklende og vil kunne frigøre tid for medarbejderne. De fire områder er:

- De 12 sygeplejefaglige problemområder
- Utilsigtede hændelser
- Instrukser
- Pårørendes samtykke til sundhedsfaglig behandling af varigt inhabile

Tilsyn: I rapporten er afgrænsning til fokus på tilsyn efter serviceloven og sundhedsloven. Det vil sige, at f.eks. arbejdstilsyn ikke indgår i dette kapitel.

Puljeadministration: Her er fokus på de dokumentationskrav, der er som følge af puljeansøgning, løbende puljeadministration og puljeafslutning. Samtidig behandles den kommunale revisions krav til dokumentation.

Nye løsninger og lovgivning: Her er tale om nye muligheder, der er ved at blive udviklet til at håndtere, at en borgers ønsker til f.eks. behandlingstestamenter kan følge borgeren på tværs af sektorer, så borgeren ikke skal oplyse de samme oplysninger flere gange og medarbejderne ikke skal bruge tid på at indhente de samme oplysninger.

Læs hele rapporten her

Kort og godt

Kommunerne kan søge pulje til kompetenceløft (demens):

Nu kan kommunerne sende ansøgninger til Sundhedsstyrelsen, hvis de er interesseret i at få del i de resterende 47,5 mio. kr. fra puljen til praksisnære kompetenceløft. Det er frontmedarbejdere og ledere på demensområdet, der skal have glæde af pengene til kompetenceløftet. Og i sidste ende borgere med demens og deres pårørende, som skal opleve en mere vidensbaseret pleje og omsorg.

For ældrerådene kan det være interessant, fordi der kan være en opgave i, at følge, hvordan eventuelle midler fra puljen anvendes i kommunen.

Læs mere her

Sådan fordeles pengene til varme hænder

Med finansloven for 2018 bliver der givet en halv milliard ekstra til flere varme hænder i ældreplejen. Sundheds- og Ældreministeriet har nu udgivet en oversigt over, hvor mange penge hver enkelt kommune får til formålet. For ældre-/seniorrådene er oversigten interessant læsning, da det er rådets opgave at holde øje med, hvordan kommunalbestyrelsen bruger midlerne.

Se her, hvor meget din kommune har fået til varme hænder.

Nyt videnscenter for værdig ældrepleje

En række organisationer er af ældreminister Thyra Frank blevet inviteret til at skabe et nyt videnscenter for værdig ældrepleje. Videnscentret skal "hjælpe og støtte medarbejdere og ledere landet over med de konkrete daglige udfordringer og være med til at styrke de faglige kompetencer til gavn for de svage ældre". Danske Ældreråd er inviteret og deltager ved sekretariatsleder Marianne Lundsgaard.

I forbindelse med videnscentret opretter Sundhedsstyrelsen et rejsehold, som skal give rådgivning og sparring om, hvordan man kan sætte fokus på værdighed i den daglige pleje- og omsorg og kompetenceudvikle ledere og medarbejdere.

SUFO uddeler pris: Årets tiltag.

2017 har over hele landet været præget af rigtig mange gode initiativer og tiltag omkring de forebyggende hjemmebesøg. Det vil SUFO gerne anerkende med prisen Årets sundhedsfremmende/forebyggende tiltag for ældre".

Læs mere om prisen her.

SUFO
Landsforeningen for ansatte i SUndhedsfremmende FOrebyggende hjemmebesøg

Temadage og konferencer

Repræsentantskabsmøde
Den 7. maj afholder Danske Ældreråd repræsentantskabsmøde på Hotel Nyborg Strand. Efter repræsentantskabsmødet er der middag. Der er adgang for både stemmeberettigede og ikke stemmeberettigede.
KLIK HER

Ældrepolitisk konference
Danske Ældreråd inviterer til ældrepolitisk konference den 8. maj på Hotel Nyborg Strand. Konferencens overskrift er: "Et værdigt samfund at blive ældre i?". Deltagerne vil undervejs blive præsenteret for en række forskellige oplæg og kunne deltage i en række forskellige seminarer, der alle kredser om emnerne etik, prioriteringer og økonomi på det ældrepolitiske område. På konferencen får deltagerne styrket det fælles faglige fundament og får konkrete redskaber til ældre-/seniorrådsarbejdet.
KLIK HER

Temadage
Danske Ældreråd afholder temadage med fokus på retsgrundlag og arbejdsopgaver for ældre-/seniorråd. Målgruppen er medlemmer af ældre-/seniorråd og rådenes sekretærer.
KLIK HER

Formands-/næstformandsmøder
Danske Ældreråd inviterer til formands-/næstformandsmøder i april måned. Formålet med møderne er at få en dialog med formænd/næstformænd om, hvordan de ældrepolitiske udfordringer opleves i kommunerne, og dermed give bestyrelsen et godt grundlag for dens videre drøftelser.
KLIK HER

DANSKE ÆLDRERÅD

Jernbane Allé 54, 3. th.
2720 Vanløse
Tlf. 3877 0160
info@danske-aeldreraad.dk
www.danske-aeldreraad.dk

Nyhedsbrevet er udgivet af
DANSKE ÆLDRERÅD
ISSN: 1903-0509 (online)
Næste nummer: Marts 2018

Illustrationer: Colourbox og Danske Ældreråd

DANSKE ÆLDRERÅD
Landsformand Erik Stagsted
Tlf. 2012 8815

Ansvarshavende:
Marianne Lundsgaard

Redaktion:
Marianne Lundsgaard
Jeanette Frandsen
Thomas Jensen

Sekretariatet:
Marianne Lundsgaard
Sekretariatsleder
ml@danske-aeldreraad.dk
Tlf. 3877 0165

Jeanette Frandsen
Ældrepolitisk konsulent
jf@danske-aeldreraad.dk
Tlf. 3877 0167

Lisbeth-Marie Grøndahl
Ældrepolitisk konsulent
lg@danske-aeldreraad.dk
Tlf. 3877 0164

Charlotte Broe
Organisationskonsulent
cb@danske-aeldreraad.dk
Tlf. 3877 0163

Thomas Jensen
Kommunikationskonsulent
tj@danske-aeldreraad.dk
Tlf. 3877 0162

Maj-Britt Lempel
Kursussekretær og bogholder
mbl@danske-aeldreraad.dk

AKTIVITETSKALENDER

Formandskabsmøde
27. februar

Temadage om introduktion til ældrerådsarbejde
Uge 9 + 10

Bestyrelsesmøde
15. marts

Formands– næstformandsmøder
Uge 14 og 15

Formandskabsmøde
17. april

Repræsentantskabsmøde i Nyborg
7. maj

Ældrepolitisk konference i Nyborg
8. maj

Temadage
Uge 39 + 40

Ældrepolitisk konference i Vingsted
15. november